

Sygn. akt III AUa 999/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lutego 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SA Ewa Stryczyńska

Protokolant: Agata Witecka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 lutego 2022 r. w W.

sprawy T. M.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W.

o wysokość policyjnej emerytury

na skutek apelacji T. M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie XIII Wydział Pracy Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 26 sierpnia 2020 r. sygn. akt XIII U 497/20

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1. i poprzedzając go decyzję Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. z dnia 13 stycznia 2020 r. nr (...) w ten sposób, że przy ustaleniu podstawy wymiaru emerytury T. M. uwzględnia waloryzacje emerytur przypadających w okresie między zwolnieniem ze służby a ustaleniem prawa do emerytury;

II. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2. w ten sposób, że zasądza od Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. na rzecz T. M. kwotę 270,00 (dwieście siedemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu pierwszo instancyjnym;

III. zasądza od Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. na rzecz T. M. kwotę 240,00 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym.

Ewa Stryczyńska

Sygn. akt III AUa 999/20

UZASADNIENIE

T. M. odwołała się od decyzji dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, z 13 stycznia 2020 r., mocą której przyznano *T. M.* od 1 października 2019 r. prawo do emerytury policyjnej oraz ustalono jej wysokość. Decyzję tę organ rentowy wydał na podstawie art. 5, 12, 13, 15d i 41 w zw. z art. 32 ust. 1 ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego

Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. z 2019 r. poz. 288 ze zm., dalej jako: „ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji).

W odwołaniu T. M. wniosła o zmianę decyzji przez podwyższenie emerytury o waloryzację z lat 2018 i 2019, zarzuciła organowi rentowemu obrazę art. 5 ust. 3 ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...), przez brak uwzględnienia waloryzacji w ww. latach. W uzasadnieniu T. M. wskazała, że w jej ocenie nielogiczne i dyskryminujące jest stanowisko organu rentowego, że waloryzacja nie dotyczy funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej. Wszyscy funkcjonariusze innych służb otrzymują bowiem taką waloryzację i nie istnieje żaden powód, aby funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej mieli być inaczej traktowani.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie od odwołującej się na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że odrębność sposobu liczenia świadczenia emerytalnego funkcjonariuszy Służby Celnej oraz Celno-Skarbowej ustawodawca utrzymał również w art. 33b ust. 1 policyjnej ustawy zaopatrzeniowej. Zdaniem organu wprowadzone przez ustawodawcę rozróżnienie w zakresie sposobu ustalania podstawy wymiaru świadczenia funkcjonariuszom Służby Celno-Skarbowej w stosunku do pozostałych grup funkcjonariuszy objętych przepisami policyjnej ustawy zaopatrzeniowej, było celowe. Pozwany podniósł też, że organy administracji publicznej związane są w podejmowanych działaniach treścią aktualnie obowiązujących przepisów prawa i obowiązane są działać w ustalonych przez nie granicach.

Wyrokiem z 26 sierpnia 2020r. Sąd Okręgowy XIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie i zasądził od T. M. na rzecz Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. kwotę 180 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił, że T. M. (ur. (...)) 21 października 2019 r. złożyła wniosek o przyznanie jej prawa do emerytury. T. M. w okresie od 15 września 1999 r. do 28 lutego 2017 r. pełniła służbę w Służbie Celnej, zaś w okresie od 1 marca 2017 r. do 31 maja 2017 r. pełniła służbę w Służbie Celno-Skarbowej. W tym czasie, od 15 września 1999 r. do 30 września 2004 r. oraz od 28 stycznia 2008 r. do 28 stycznia 2008 r., jej służba związana była z wykonywaniem zadań policyjnych w Służbie Celnej. Natomiast od 1 marca 2017 r. 31 maja 2017 r. pełniła służbę w Służbie Celno-Skarbowej. Zaskarżoną decyzją organ rentowy przyznał T. M. od 1 października 2019 r. prawo do emerytury policyjnej oraz ustalił jej wysokość. W zaskarżonej decyzji nie uwzględniono waloryzacji mających miejsce pomiędzy zwolnieniem T. M. ze służby, a ustaleniem jej prawa do emerytury

Sąd Okręgowy wskazał, że powyższy stan faktyczny ustalił na podstawie zebranych w aktach sprawy i aktach emerytalnych, powołanych wyżej dokumentów. W ocenie sądu dokumenty znajdujące się w aktach sprawy są autentyczne, a ich treść nie budzi wątpliwości, ponadto nie były one kwestionowane przez żadną ze stron. Jednocześnie uznając, że powyższe dowody są wystarczające do rozstrzygnięcia w sprawie, Sąd Okręgowy pominął wnioskowany przez odwołującą się dowód z przesłuchania jej jako strony. Sąd pierwszej instancji podkreślił, że argumentacja stron i spór w niniejszej sprawie koncentrowały się wokół kwestii prawnych, a nie ustaleń faktycznych. Z tego względu przesłuchanie odwołującej się na okoliczność nieuwzględnienia waloryzacji emerytury w latach 2018 - 2019, czego pozwany nie kwestionował, było całkowicie zbędne i służyłoby w istocie wykazaniu faktu bezspornego. W świetle powyższych okoliczności, uznając, że po złożeniu przez strony pism procesowych przeprowadzenie rozprawy nie jest niezbędne, na podstawie art. 148¹ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy rozpoznał sprawę na posiedzeniu niejawnym. Biorąc pod uwagę przedstawione wyżej ustalenia faktyczne, Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie jest bezzasadne. Stan faktyczny w sprawie był w istocie bezsporny, natomiast strony różniła jedynie jego ocena prawna.

W ramach rozważań prawnych Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z art. 12 ust. 1-3 przywołanej wyżej ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...), emerytura policyjna przysługuje funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby, który w dniu zwolnienia posiada 15 lat służby w Policji, Agencji Bezpieczeństwa

Wewnętrzny, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służbie Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służbie Celnej, Służbie Celno-Skarbowej lub w Służbie Więziennej, z wyjątkiem funkcjonariusza, który ma ustalone prawo do emerytury określonej w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obliczonej z uwzględnieniem okresów służby i okresów z nią równorzędnych.

W przypadku funkcjonariuszy Służby Celnej lub funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej dodatkowo wymagane jest posiadanie stażu służby co najmniej 5 lat: 1) przy wykonywaniu zadań określonych odpowiednio w art. 1 ust. 2 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej lub w art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej lub 2) służby w Służbie Celno-Skarbowej.

Funkcjonariusz Służby Celnej lub funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej, który w dniu zwolnienia ze służby, przekształcenia albo wygaśnięcia stosunku służbowego osiągnął staż służby 15 lat, w tym co najmniej 5 lat, o których mowa w ust. 2, nabywa prawo do emerytury w dniu osiągnięcia tego stażu niezależnie od przyczyn zwolnienia ze służby, wygaśnięcia czy przekształcenia stosunku służbowego.

Już zatem brzmienie powyższej regulacji wskazuje na to, że choć zawarte w tej samej ustawie, to jednak zasady ustalania prawa do zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Służby Celnej lub funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej uregulowane zostały nieco odmiennie niż w przypadku pozostałych służb wymienionych w tych przepisach.

Sposób wyliczenia wysokości świadczenia funkcjonariuszy Służby Celnej lub funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej wynika natomiast z art. 15d ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, zgodnie z którym emerytura dla funkcjonariuszy, o których mowa w art. 12 ust. 2-3 tej ustawy, którzy zostali mianowani do Służby Celnej po 14 września 1999 r. wynosi 40% podstawy jej wymiaru za 15 lat służby i wzrasta na zasadach określonych w art. 15a tej ustawy. Powyższego przepisu nie stosuje się jednak do funkcjonariuszy Służby Celnej lub Służby Celno - Skarbowej, jeżeli przed 2 stycznia 1999 r.: 1) pełnili służbę w Policji Urzędzie Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej lub Służbie Więziennej; 2) pełnili zawodową służbę wojskową; 3) pełnili służbę lub byli zatrudnieni w jednostkach, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1-1c lub 3- 4 tej ustawy.

Reguły ustalania świadczeń dotyczą również funkcjonariuszy Służby Celnej, których stosunek pracy został przekształcony w stosunek służbowy na podstawie art. 22b ustawy z 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej lub art. 99 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (art. 15d ust. 3 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji).

Kwestię podstawy wymiaru emerytury funkcjonariuszy Służby Celnej lub funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej reguluje art. 5 ust. 1a ustawy, który w dacie zaskarżonej decyzji przewidywał, że podstawę wymiaru emerytury funkcjonariusza Służby Celnej lub funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej stanowi średnie uposażenie należne funkcjonariuszowi przez okres kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez funkcjonariusza. Przepis ten nie zawierał zastrzeżenia (w przeciwieństwie do art. 5 ust. 1) odnoszącego się do art. 5 ust. 2-4 tejże ustawy, stwierdzając jedynie, że w przypadku obliczania podstawy wymiaru emerytury funkcjonariuszy Służby Celnej lub funkcjonariuszy Służby Celno- Skarbowej art. 18f ust. 2, 3, 5 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji stosowany jest odpowiednio.

Z regulacji art. 5 ust. 1 a dotyczącej wyliczenia podstawy wymiaru świadczenia emerytalnego funkcjonariusza Służby Celnej lub funkcjonariusza Służby Celno- Skarbowej wynika zatem, że obliczenie to następuje na nieco innych zasadach niż w odniesieniu do funkcjonariuszy pozostałych służb mundurowych. W przeciwieństwie bowiem do regulacji art. 5 ust.1, w art. 5 ust. 1a brak jest odniesienia dotyczącego obowiązku stosowania art. 5 ust. 3 zgodnie z którym, jeżeli w okresie między zwolnieniem ze służby funkcjonariusza a ustaleniem prawa do emerytury lub renty inwalidzkiej przypadały waloryzacje emerytur i rent inwalidzkich, podstawę wymiaru tych świadczeń podwyższa się wskaźnikami wszystkich kolejnych waloryzacji przypadających w tym okresie.

W ocenie Sądu Okręgowego brak jednocześnie podstaw aby przyjąć, że powyższe zachowanie ustawodawcy było niezamierzone lub miało charakter dyskryminujący. Sąd stwierdził bowiem, że ustawodawca decydując się na

wprowadzenie 1 stycznia 2018 r. w ustawie z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, regulacji obejmujących również funkcjonariuszy Służby Celnej lub funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, uczynił to jednak na nieco odmiennych zasadach. Uwzględnił bowiem to, że dopiero z chwilą wejścia w życie ww. przepisów, zostali oni włączeni do tego szczególnego systemu emerytalnego. W konsekwencji pewne odmienności dotyczą również zasad obliczania wysokości świadczenia tej grupy funkcjonariuszy.

Sąd Okręgowy podniósł, że ustawa zmieniająca była skutkiem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 3 marca 2015 r. (sygn. K 39/13), który wskazał, że art. 1, art. 18a i art. 18b ustawy z 18 lutego 1994 roku o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej są niezgodne z art. 32 Konstytucji w zakresie, w jakim wśród osób uprawnionych do świadczeń emerytalnych całkowicie pomijają funkcjonariuszy Służby Celnej, którzy wykonują zadania określone w art. 2 ust. 1 pkt. 4-6 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej. Trybunał nie przesądził jednocześnie, że wszystkie regulacje omawianej ustawy mają być identyczne dla wszystkich służb objętych jej zakresem podmiotowym. W tych okolicznościach Sąd stwierdził zatem, że w odniesieniu do funkcjonariuszy Służby Celnej i Służby Celno-Skarbowej ustawodawca, przewidując prawo do świadczeń, wyłączył możliwość uwzględnienia waloryzacji przypadających w okresie między zwolnieniem funkcjonariusza ze służby a ustaleniem prawa do emerytury. Nie zmienia powyższej oceny przywoływany przez odwołującą się w uzasadnieniu argument odnoszący się do określenia „funkcjonariusza” zawarty w art. 1 ust. 1 i 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, zgodnie z którymi funkcjonariuszom Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej, zwanym dalej „funkcjonariuszami”, zwolnionym ze służby, przysługuje z budżetu państwa, na zasadach określonych w ustawie, zaopatrzenie emerytalne z tytułu wysługi lat lub w razie całkowitej niezdolności do służby, a członkom ich rodzin - w razie śmierci żywiciela. Zaopatrzenie emerytalne, przysługuje również funkcjonariuszom Służby Celnej, którzy zostali mianowani do Służby Celnej po dniu 14 września 1999 r. lub których stosunek pracy został przekształcony w stosunek służbowy na podstawie art. 22b ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2004 r. poz. 1641, z ze zm.) lub art. 99 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1799 i 1948).

Przepis ten jedynie wymienia enumeratywnie adresatów ustawy, nie precyzując zakresu i sposobu ustalania świadczeń poszczególnym grupom. Następuje to w kolejnych, wskazanych wyżej przepisach ustawy, określających zasady nabywania prawa do świadczeń i obliczania ich wysokości. Jednym z nich jest zaś art. 5 ust. 1a, który nie odwołuje się w przypadku funkcjonariuszy Służby Celnej i Służby Celno-Skarbowej do regulacji art. 5 ust. 3 ustawy. Jednocześnie wskazać należy, że w art. 5 ust. 1 omawianego przepisu wskazana jest ogólna zasada, która w myśl art. 5 ust. 1a doznaje odstępstwa w przypadku funkcjonariuszy Służby Celnej i Służby Celno-Skarbowej, co do których nie ma zastosowania ust. 2-4 w/w przepisu.

W tym stanie rzeczy, na podstawie wskazanych wyżej przepisów, Sąd Okręgowy, na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., stosownie do § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1804 i z 2018 poz. 265), zasądając od odwołującej się jako strony przegrywającej spór na rzecz organu rentowego kwotę 180 zł, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Od powyższego wyroku apelację wniosła odwołująca się, zaskarżając go w całości i zarzucając Sądowi Okręgowemu:

Naruszenie prawa procesowego tj.:

- art. 233 § 1 i 2 k.p.c., przez sprzeczność poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie, przez uznanie, że w odniesieniu do funkcjonariuszy Służby Celnej i (...)Skarbowej ustawodawca, przewidując prawo do świadczeń, wyłączył możliwość uwzględnienia waloryzacji przypadających w okresie między zwolnieniem funkcjonariusza ze służby a ustaleniem prawa do emerytury, co miało istotny wpływ na treść wydanego w sprawie wyroku.

Naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

- art. 5 ust. 3 z dnia 18 lutego 1994 r. ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2020 r., poz. 723 ze zm.) przez jego niezastosowanie i uznanie, że przepis ten nie ma zastosowania do funkcjonariuszy Służby Celnej i Służby Celno-Skarbowej z uwagi na wprowadzone w niniejszej ustawie rozróżnienie polegające na sposobie obliczania emerytury tych funkcjonariuszy,

- art.5 ust.3 w zw. z art. 1 ust.1 ustawy zaopatrzeniowej przez błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że funkcjonariusze Służby Celnej i (...)Skarbowej nie należą do grupy funkcjonariuszy i uprawnionych do waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych,

- art. 5 ust. 1a w zw. z art. 5 ust. 3 ustawy zaopatrzeniowej przez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że waloryzacja emerytury nie przysługuje funkcjonariuszom Służby Celnej i (...)Skarbowej.

Nierozpoznanie istoty sprawy, tj. oddalenie przez Sąd pierwszej instancji odwołania i nie rozpoznanie merytorycznie sprawy uznając, że dochodzenie zgłoszonego roszczenia jest nieuzasadnione gdyż ustawodawca rozróżnia funkcjonariuszy Służby Celnej, Służby Celno - Skarbowej od innych funkcjonariuszy wymienionych w ustawie zaopatrzeniowej i przyznaje tej grupie funkcjonariuszy prawa do waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych.

W oparciu o tak postawione zarzuty na podstawie art. 386 § 1 w zw. z art. 368 § 1 pkt 5 k.p.c. odwołująca się wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w całości, uwzględnienie odwołania i zobowiązanie organu do zmiany skarżonej decyzji przez podwyższenie przyznanej odwołującej się emerytury o waloryzację z lat 2018 - 2019. Skarżąca wniosła również o zasądzenie na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania za obje instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych -ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy.

W odpowiedzi na apelację organ rentowy wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja okazała się zasadna, choć nie ze względu na słuszność zarzutów w niej podniesionych.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że Sąd Apelacyjny podziela ustalenia dotyczące stanu faktycznego poczynione przez Sąd pierwszej instancji i przyjmuje je, czyniąc podstawą własnego rozstrzygnięcia, gdyż nie budzą one wątpliwości i znajduje potwierdzenie w dokumentach załączonych do akt sprawy. Zbędne jest zatem ich ponowne przedstawianie, ponieważ orzekając na podstawie materiału zgromadzonego w postępowaniu w pierwszej instancji, sąd odwoławczy nie musi powtarzać dokonanych ustaleń, lecz wystarczy stwierdzenie, że przyjmuje je za własne (por. wyrok Sądu Najwyższego z 23 lipca 2015r., sygn. I CSK 654/14). W tym aspekcie za całkowicie chybiony należy uznać zawarty w apelacji zarzut naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 233 § 1 i 2 k.p.c., przez sprzeczność poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, przez uznanie, że w odniesieniu do funkcjonariuszy Służby Celnej i (...)Skarbowej ustawodawca, przewidując prawo do świadczeń, wyłączył możliwość uwzględnienia waloryzacji przypadających w okresie między zwolnieniem

funkcjonariusza ze służby a ustaleniem prawa do emerytury, co miało istotny wpływ na treść wydanego w sprawie wyroku. Oczywiście jest bowiem rzeczą, że tak sformułowany zarzut nie dotyczy wad ustaleń faktycznych, lecz należy do sfery materialnoprawnej podstawy rozstrzygnięcia w zakresie wykładni zastosowanych w tym zakresie przepisów prawa. Z art. 233 § 1 k.p.c. ustanawiającego zasadę swobodnej oceny dowodów, wynika, że Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. W apelacji przy tak sformułowanym zarzucie nie zawarto żadnych zastrzeżeń co do ustaleń faktycznych ustalonych u podstawy rozstrzygnięcia, które, co podniesiono już wyżej, nie budzą żadnych wątpliwości opierając się na niespornych faktach wynikających z dokumentów. Podniesiono natomiast wyłącznie zarzuty dotyczące wykładni podstawy prawnej rozstrzygnięcia. Za całkowite nieporozumienie należy uznać przywołanie art. 233 § 2 k.p.c., zgodnie z którym Sąd ocenia przy zastosowaniu § 1, jakie znaczenie nadać odmowie przedstawienia przez stronę dowodu lub przeszkodom stawianym przez nią w jego przeprowadzeniu wbrew postanowieniu sądu, gdyż taka sytuacja w przedmiotowej sprawie nie miała miejsca. Wskazanie zatem, jako podstawy tak sformułowanego zarzutu - art. 233 § 1 i 2 k.p.c., dziwi w szczególności wobec sporządzenia apelacji przez profesjonalnego pełnomocnika będącego radcą prawnym.

Uznając ustalenia faktyczne jako niesporne, wskazać należy na wstępie rozważań prawnych, że spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do interpretacji obowiązujących przepisów prawa i w tym zakresie Sąd Apelacyjny dokonał odmiennej od Sądu pierwszej instancji oceny prawnej ustalonego stanu faktycznego.

Sąd Apelacyjny za uzasadniony uznał zarzut apelacji dotyczący naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 5 ust. 3 ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. z 2020r. poz. 723 ze zm., zwanej „ustawą o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy”). Przypomnieć należy, że stosownie do art. 5 ust. 1 tej ustawy, podstawę wymiaru emerytury lub renty inwalidzkiej stanowi uposażenie należne funkcjonariuszowi na ostatnio zajmowanym stanowisku, z zastrzeżeniem ust. 2-4 i art. 33b ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy.

Zgodnie z art. 5 ust. 1a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, podstawę wymiaru emerytury funkcjonariusza Straży Marszałkowskiej Służby Celnej lub Służby Celno-Skarbowej stanowi średnie uposażenie lub wynagrodzenie należne przez okres kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych przez funkcjonariusza. Przepisy art. 18f ust. 2, 3 i 5 stosuje się odpowiednio.

Na podstawie art. 5 ust. 2 podstawę wymiaru renty inwalidzkiej dla funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej w służbie kandydackiej stanowi odpowiednie uposażenie zasadnicze przewidziane dla najniższego stanowiska służbowego wraz z dodatkiem za posiadany stopień, z miesiąca, w którym nastąpiło zwolnienie funkcjonariusza ze służby.

Natomiast w myśl art. 5 ust. 3, jeżeli w okresie między zwolnieniem ze służby funkcjonariusza a ustaleniem prawa do emerytury lub renty inwalidzkiej przypadały waloryzacje emerytur i rent inwalidzkich, podstawę wymiaru tych świadczeń podwyższa się wskaźnikami wszystkich kolejnych waloryzacji przypadających w tym okresie.

W ocenie Sądu odwoławczego, skarżąca słusznie podnosiła, że regulacja zawarta w art. 5 ust. 3 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, nakazująca podwyższenie podstawy wymiaru świadczenia o wskaźnik wszystkich waloryzacji przypadających w okresie pomiędzy zwolnieniem ze służby a ustaleniem prawa do świadczenia emerytalnego odnosi się również do funkcjonariuszy Służby Celnej i funkcjonariuszy (...)Skarbowej.

Nie ulega wątpliwości, że art. 5 ustawy zaopatrzeniowej zawiera regulację dotyczącą ustalania wysokości świadczeń emerytalnych i rentowych należnych funkcjonariuszom, których dotyczy ustawa. Jak trafnie wskazał Sąd pierwszej instancji, przepis zawiera regulacje różniące się w zakresie zasad obliczania podstawy wysokości świadczenia funkcjonariuszy w zależności od tego czy dotyczy to emerytury czy renty oraz do jakiej grupy należy funkcjonariusz tj.

czy do grupy objętej regulacją zawartą w ust. 1 czy w ust. 1 a, a w zakresie rent do grupy funkcjonariuszy wskazanych w ust. 2.

Wbrew jednak stanowisku Sądu pierwszej instancji, regulację zawartą w ust. 3 należy odnosić do świadczeń należnych funkcjonariuszom wymienionych we wcześniejszych ustępach tego przepisu bez wyjątku, za czym przemawia wykładnia systemowa i celowościowa.

Zdaniem Sądu odwoławczego, intencją ustawodawcy, który 1 stycznia 2018r. wprowadził do ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy reguluje dotyczące funkcjonariuszy Służby Celnej i funkcjonariuszy Służby Celno - Skarbowej, z pewnością nie było zróżnicowanie ich sytuacji prawnej względem funkcjonariuszy innych służb mundurowych. W związku z tym nie do zaakceptowania jest stanowisko Sądu Okręgowego, że skoro w art. 5 ust. 1a znalazło się - w przeciwieństwie do art.5 ust. 1 odesłanie do art. 5 ust. 3, to oznacza, że nie jest możliwe podwyższenie podstawy wymiaru świadczenia funkcjonariusza Służby Celnej lub Celno - Skarbowej o wskaźnik wszystkich waloryzacji przypadających w okresie pomiędzy zwolnieniem ze służby a ustaleniem prawa do świadczenia emerytalnego. Wyłączenie funkcjonariuszy Służby Celnej i Celno - Skarbowej spod regulacji zawartej w art. 5 ust. 3 ustawy zaopatrzeniowej powodowałoby bowiem nieuzasadnione zróżnicowanie ich sytuacji względem funkcjonariuszy pozostałych formacji mundurowych, a tym samym może być uznane za przejaw dyskryminacji, co należy uznać za niedopuszczalne.

Ponadto ustalenie wymiaru świadczenia emerytalnego funkcjonariuszy na podstawie kwoty uposażenia przysługującego przed zwolnieniem ze służby, po znacznym upływie czasu od tego zwolnienia, powodowałoby ukształtowanie sytuacji tych funkcjonariuszy, bez konkretnej przyczyny, w sposób mniej korzystny niż w sytuacji, w której ich świadczenie byłoby ustalone na dzień odejścia ze służby. Zapobiega temu wprowadzony obowiązek waloryzacji podstawy wymiaru świadczeń o wskaźnik wszystkich waloryzacji przeprowadzonych od dnia zwolnienia ze służby do dnia ustalenia świadczenia.

Dla ustalenia prawidłowej wykładni art. 5 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy zwrócić należy uwagę na zmiany jakie nastąpiły w brzmieniu tego przepisu w okresie od uchwalenia ustawy. W pierwotnym brzmieniu ust. 1 tego przepisu stanowił, że podstawę wymiaru emerytury lub renty inwalidzkiej stanowi uposażenie należne funkcjonariuszowi na ostatnio zajmowanym stanowisku.

Dodanie ust. 3 w art. 5 po ust. 2 nastąpiło na mocy ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw z 27 marca 2003r. (Dz. U. nr 56, poz. 498). Na mocy nowelizacji z 23 lipca 2003r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustawy (Dz.U. Nr 166, poz. 1609) w ust. 1 dodane zostało zastrzeżenie odnoszące się do ust. 2, 3 i art. 33b. W ust. 2 została określona podstawa wymiaru renty inwalidzkiej enumeratywnie wymienionej grupy funkcjonariuszy. W wyniku kolejnej nowelizacji zastrzeżenie z ust. 1 zostało rozszerzone na ust. 2-4.

To, że na mocy ustawy z 11 maja 2017r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2017r. poz. 1321) wprowadzono w art. 5 ust. 1a, który nie zawiera odwołania się do odpowiedniego stosowania ust. 3, nie przesądza, że zapis zawarty w ust. 3 nie odnosi się do funkcjonariuszy o których mowa w ust. 1 a.

Zgodnie z § 5 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie: „Zasad techniki prawodawczej” (Dz.U. z 2016r. poz. 283 ze zm.) „przepisy ustawy redaguje się zwięźle i syntetycznie, unikając nadmiernej szczegółowości, a zarazem w sposób, w jaki opisuje się typowe sytuacje występujące w dziedzinie regulowanych tą ustawą”.

Wobec tego, że w art. 5 ust. 3 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy uregulowana została zasada podwyższenia podstawy wymiaru świadczenia o wskaźnik wszystkich waloryzacji przypadających w okresie pomiędzy zwolnieniem ze służby a ustaleniem prawa do świadczenia emerytalnego bez wskazywania, że dotyczyć ma to

wskazanej grupy funkcjonariuszy jak to zostało ujęte w brzmieniu np. ust. 2, to dodatkowo przemawia za tym by uznać, że należy stosować ten zapis zarówno do grupy funkcjonariuszy wskazanych w art. 5 ust. 1 jak i w art. 5 ust. 1a ustawy.

Wobec powyższego, w ocenie Sądu Apelacyjnego, uznać należy, że określenie „funkcjonariusz” użyte w art. 5 ust. 3 odnosi się także do funkcjonariuszy Służby Celnej i funkcjonariuszy Służby Celno - Skarbowej, a odmienna interpretacja prowadziłaby, jak wskazano powyżej, do nieuzasadnionego zróżnicowania sytuacji prawnej funkcjonariuszy tych Służb w stosunku do funkcjonariuszy innych formacji mundurowych, a tym samym do ich dyskryminacji przez pozbawienie korzyści wynikających z waloryzacji ich świadczeń emerytalnych, w sytuacji objętej normą art. 5 ust. 3 ww. ustawy.

W tym stanie rzeczy za zasadne należało uznać żądanie odwołującej się w zakresie ustalenia podstawy wymiaru emerytury z uwzględnieniem waloryzacji za okres pomiędzy zwolnieniem ze służby, które miało miejsce 31 maja 2017r. a ustaleniem prawa do emerytury od 1 października 2019r.

Biorąc pod uwagę powyższe argumenty prawne, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1 oraz poprzedzając go decyzję organu rentowego z 13 stycznia 2020 r. w ten sposób, że uznał, że przy ustaleniu podstawy wymiaru emerytury T. M. należy uwzględnić waloryzacje emerytur przypadających w okresie między zwolnieniem jej ze służby a ustaleniem prawa do emerytury.

W konsekwencji powyższego rozstrzygnięcia zmianie uległ także punkt 2 zaskarżonego wyroku obejmujący rozstrzygnięcie o kosztach procesu w zakresie kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu pierwszo instancyjnym przez zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującej się (wniosek k. 11a.s.) kwoty ustalonej na podstawie § 2 pkt 2) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 265 ze zm.) przy uwzględnieniu, że wartość przedmiotu sporu w niniejszej sprawie wynosi 1191 zł.

Orzeczenie o kosztach procesu w postępowaniu apelacyjnym, obejmujących wyłącznie koszty zastępstwa prawnego odwołującej się, uzasadnia art. 98 k.p.c. ustanawiający zasadę odpowiedzialności strony za wynik procesu w związku z art. 108 § 1 k.p.c., przy czym kwota tych kosztów została ustalona na podstawie § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 2) ww. rozporządzenia (270,00 x 75 % = 202,50 zł) w stawce minimalnej przewidzianej w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Ewa Stryczyńska